

Kungl. Maj:ts tal

på rikssalen vid Riksdagens öppnande

den 16 januari 1907.

Gode herrar och svenske män!

Hans Maj:ts Konungen, min högt älskade Fader, är af sjukdom hindrad att i dag möta Eder. Han har åt mig uppdragit att till Eder framföra Sin konungsliga hälsning och bjuda Eder välkomna till Edert maktpåliggande arbete. Konungens sjukdom har varit allvarsam, men med Guds hjälp har under senaste tiden en glädjande vändning till det bättre i hans hälsotillstånd inträdt.

Konungahus och fädernesland hafva under det gångna året haft att glädja sig åt födelsen af en tronarfvinge, Konungens ättling i tredje led. Mätte den Allsmåktige hålla sin skyddande hand öfver honom.

Vårt förhållande till främmande makter är godt.

Nytt förslag till lösning af frågan om den politiska rösträtten skall föreläggas Eder. Det upptager allmän rösträtt vid val till andra kammaren i öfverensstämmelse med det vid sistlidna Riksdag framlagda. Det går vidare ut på en omläggning af grunderna för första kammarens bildande. Mandattiden för denna kammare inskränkes till sex år. En vidtgående reform af den kommunala rösträtten förlägger tyngdpunkten för inflytandet å valen till såväl de kommunala representationerna som i följd häraf äfven till första kammaren till väsentligt bredare samhällslager än nu är förhållandet. Genom införande af proportionella val till Riksdagens båda kamrar, landsting och stadsfullmäktige vill förslaget skipa rättvisa åt skilda, hvar för sig berättigade meningsriktningar inom samhället. Jag lägger Eder varmt på hjärtat vikten af rösträttsfrågans lösning, och jag hyser den förvissningen, att det nu föreliggande förslaget skall vinna

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 1 Saml. 1 Afd.

anslutning inom vida kretsar och kring sig samla alla dem, som allvarligen vilja en bestående lösning af denna fråga.

Djupt ingripande i det politiska lifvet varder den föreslagna reformen af omgestaltande betydelse jämväl på det kommunala området.

På civillagstiftningens område komma flera viktiga lagförslag att föreläggas Eder, såsom förslag till lag angående nyttjanderätt till fast egendom jämte därtill hörande författningar, utgörande första delen af lagberedningens förslag till ny jordabalk; förslag till lag innefattande särskilda bestämmelser om arrende af viss jord å landet inom Norrland och Dalarne; samt förslag till lag angående stadsplan och tomtindelning. Om dessa förslag vinna Edert godkännande, komma väsentliga och starkt kända brister i nuvarande lagstiftning å dessa områden att varda afhulplna.

De viktiga frågorna om invaliditets- och ålderdomsförsäkring samt om ordnandet af förhållandet mellan arbetsgifvare och arbetare är föremål för utredning. Ovisst är likväl, huruvida redan vid denna Riksdag förslag i dessa svårlösta frågor kunna framläggas. Ändrade bestämmelser i fråga om sjukkassor och ökad statsbidrag till dessa kassor komma att föreslås.

Ökade behof och stegrade lefnadskostnader — oundvikliga följder af den allmänna utvecklingen — nödvändiggöra förbättring af statens löntagares ställning. I detta hänseende föreslås nya lönerogleringar för åtskilliga ämbetsverk, däribland för statskontoret, hvars aflöningsstat varit behandlad af lönerogleringskommittén. Äfven för stora grupper af dem, som innehafva statens lägst aflönade civila och militära befattningar, begäras högst nödiga löneförbättringar. Förslag till pensionslag för civila ämbets- och tjänstemän kommer jämväl att underställas Eder pröfning. Frågan om omorganisation af styrelserna för telegrafverket och för statens järnvägar är under utredning och torde kunna framläggas till Edert bepröfvande.

Behofvet af ny station för flottan i Stockholm har gjort sig kännbart gällande. Förslag härutinnan, afseende anläggning af en sådan station å lämplig plats på Lidingön, skall till Eder framställas.

Undersökningarna angående den för landets utveckling och försvar viktiga inlandsbanan hafva fortskridit så långt, att de kunna Eder föreläggas och förslag om påbörjande af banans byggande göras.

Landets handel och industri befinna sig i en glädjande utveckling. I syfte att ytterligare tillgodose dessa näringar komma att för Eder framläggas förslag till författningar angående frihamn och frilager. I näringarnas intresse föreslås äfven inrättande af en särskild vattenfallskommission med uppgift att befordra ett ändamålsenligt tillgodogörande af

vattenkraften i statens vattenfall samt anordnande af en omfattande hydrografisk undersökning af landets färskvatten.

Förslag afseende jordbrukets främjande komma äfven att till Eder aflätas. Egna-hems-länerörelsen, som fortfarande är stadd i utveckling, bör ytterligare underlättas, och komma för detta ändamål vissa nya bestämmelser att föreslås.

Förslag till ny bevillningsförordning och ny inkomstskatteförordning komma att underställas Eder. Hittills gällande grunder för beskattningen lämnas orubbade; men genom ändrade bestämmelser i fråga om beskattningsår och omorganisation af taxeringsmyndigheterna vinnes den enkelhet och säkerhet vid taxeringsförfarandet, som utgör en förutsättning för ett tidsenligt ordnande af den direkta beskattningen. Därjämte varder möjlighet beredd att upptaga såväl bevillningen som inkomstskatten i riksstaten för det år, under hvilket dessa skatter inflyta.

Statsutgifternas stegring fortgår oafbrutet. Jämväl den riksstat, som nu förelägges Eder, bestyrker detta. De för utgifternas täckande tillgängliga medel hafva emellertid samtidigt ökats i sådan mån, att statsregleringen med lätthet kan verkställas, utan att nya eller ökade skatter behöft ifrågasättas.

Jag förklarar detta riksmöte öppnadt och nedkallar öfver Eder och Edert arbete Guds rikaste välsignelse, tillförsäkrande Eder, gode herrar och svenske män, att i Konungens nåd och ynnest städse vara inneslutna.